

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 85/26

Λουξεμβούργο, 11 Ιουνίου 2026

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-706/25 και C-707/25 | [Comeri και Sidilli] ¹

Γενική εισαγγελέας L. Medina: τα κράτη μέλη, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς τους όσον αφορά την εγκατάσταση κέντρων κράτησης, ακόμη και εκτός της Ένωσης, παραμένουν υποχρεωμένα να τηρούν τις εγγυήσεις που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα του ασύλου

Το πρωτόκολλο που υπογράφηκε στις 6 Νοεμβρίου 2023 μεταξύ της Ιταλίας και της Αλβανίας αποτελεί διμερή διεθνή συμφωνία που επιτρέπει στην Ιταλία να δημιουργεί κέντρα κράτησης και επαναπατρισμού στην Αλβανία για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών.

Δύο υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είχαν τεθεί υπό κράτηση στην Ιταλία και για τους οποίους εκδόθηκαν αποφάσεις απομάκρυνσης, μεταφέρθηκαν σε κέντρο κράτησης στην Αλβανία, βάσει του εν λόγω πρωτοκόλλου και της εθνικής νομοθεσίας εφαρμογής του. Μόλις έφτασαν εκεί, ζήτησαν τη χορήγηση διεθνούς προστασίας. Κατόπιν των αιτήσεών τους, εκδόθηκαν νέες αποφάσεις κράτησής τους, οι οποίες διαβιβάστηκαν στο εφετείο της Ρώμης προς επικύρωση.

Στο πλαίσιο αυτό, το εν λόγω δικαστήριο ζήτησε από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διευκρινίσει αν η Ιταλία είναι αρμόδια να συνάψει μια τέτοια διεθνή συμφωνία ή αν η αρμοδιότητα αυτή ανήκει αποκλειστικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση ². Επικουρικώς, ζήτησε από το Δικαστήριο να εξακριβώσει αν το καθεστώς το οποίο θεσπίστηκε με το πρωτόκολλο είναι σύμφωνο προς τις εγγυήσεις που αφορούν την κράτηση, τα δικαιώματα υπεράσπισης, τα δικαιώματα επίσκεψης και την υγεία των αιτούντων διεθνή προστασία ³.

Η γενική εισαγγελέας Laila Medina εκτιμά ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες στον τομέα του ασύλου, όταν οι συμφωνίες αυτές αφορούν τομέα εναρμονισμένο βάσει του δικαίου της Ένωσης και ενδέχεται να επηρεάσουν τους κοινούς κανόνες της Ένωσης ή να μεταβάλουν την εμβέλειά τους ⁴.

Προκαταρκτικώς, η γενική εισαγγελέας παρατηρεί ότι τα συγκεκριμένα κέντρα κράτησης τελούν υπό τον αποκλειστικό εδαφικό έλεγχο των ιταλικών αρχών, οι οποίες ασκούν επ' αυτών το σύνολο των νομοθετικών, εκτελεστικών και δικαστικών εξουσιών, δυνάμει του πρωτοκόλλου και της ιταλικής νομοθεσίας εφαρμογής του. Επομένως, η γενική εισαγγελέας είναι της άποψης ότι **τα κέντρα αυτά εμπίπτουν στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής των σχετικών ευρωπαϊκών οδηγιών.**

Οι επίμαχες αποφάσεις κράτησης εκδόθηκαν βάσει του πρωτοκόλλου και της εθνικής νομοθεσίας εφαρμογής του, τα οποία εμπίπτουν αμφότερα στον τομέα του ασύλου. Πρόκειται για **συντρέχουσα αρμοδιότητα μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, η οποία μπορεί να καταστεί αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης μέσω της έκδοσης κοινών κανόνων.** Οι σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες διέπουν τον τομέα της κράτησης των αιτούντων διεθνή προστασία και **τα κράτη μέλη εξακολουθούν να είναι αρμόδια στον τομέα αυτόν μόνο για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται από τις εν λόγω νομικές πράξεις.** Για τον καθορισμό της αρμοδιότητας των κρατών μελών στον ως άνω τομέα,

πρέπει επομένως να εξεταστεί η έκταση και ο βαθμός εναρμόνισης των κοινών κανόνων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο τομέας της κράτησης των αιτούντων διεθνή προστασία καλύπτεται από τη νομοθεσία της Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, η γενική εισαγγελέας διαπιστώνει ότι **καμία διάταξη του δικαίου της Ένωσης δεν ρυθμίζει τη γεωγραφική θέση των χώρων κράτησης των αιτούντων διεθνή προστασία**. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη παραμένουν ελεύθερα να εγκαθιστούν τα κέντρα κράτησης στο αλβανικό έδαφος χωρίς να παραβιάζουν την αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης.

Διαφορετική είναι, ωστόσο, η κατάσταση όσον αφορά τους λόγους κράτησης, οι οποίοι, κατά τη γενική εισαγγελέα, έχουν εναρμονιστεί πλήρως από το δίκαιο της Ένωσης, χωρίς να καταλείπεται περιθώριο εκτιμήσεως στα κράτη μέλη κατά τη μεταφορά του δικαίου της Ένωσης στο εσωτερικό δίκαιο. Εν προκειμένω, τα επίμαχα εθνικά μέτρα δεν αποκλίνουν από τους επιτρεπόμενους λόγους κράτησης που απαριθμούνται εξαντλητικώς στο δίκαιο της Ένωσης.

Όσον αφορά τις **συνθήκες κράτησης των αιτούντων διεθνή προστασία, οι σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες εναρμονίζουν πλήρως τις ελάχιστες εγγυήσεις, τις οποίες τα κράτη μέλη πρέπει οπωσδήποτε να τηρούν**.

Συναφώς, η γενική εισαγγελέας επισημαίνει πλείονες απαιτήσεις που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης. Όσον αφορά τα δικαιώματα υπεράσπισης, πρέπει να διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα των οπτικοακουστικών επικοινωνιών μεταξύ του δικηγόρου και του ενδιαφερομένου, συμπεριλαμβανομένης της περιόδου αμέσως πριν και μετά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Όσον αφορά τη δωρεάν νομική αρωγή και εκπροσώπηση, η επιστροφή των εξόδων μετακίνησης των δικηγόρων προς τα κέντρα κράτησης πρέπει να είναι επαρκής ώστε να καλύπτει τα πραγματικά έξοδα και η εφαρμοστέα ρύθμιση πρέπει να παρέχει στους δικηγόρους πρόσβαση στα εν λόγω κέντρα.

Ως προς τον σεβασμό της οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα επίσκεψης και επικοινωνίας με την οικογένεια πρέπει να διασφαλίζεται από την εφαρμοστέα ρύθμιση.

Το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει υποχρέωση άμεσης απόλυσης προσώπου που κρατείται μετά τη λήξη της προθεσμίας επικύρωσης της κράτησης· η απαίτηση αυτή θα στερούνταν πρακτικής αποτελεσματικότητας εάν το εν λόγω πρόσωπο παρέμενε υπό συνθήκες de facto κράτησης μετά τη λήξη της προθεσμίας.

Εν προκειμένω, το πρωτόκολλο και η εθνική νομοθεσία εφαρμογής του **δεν φαίνεται να περιέχουν σαφείς και ακριβείς κανόνες που να διασφαλίζουν το σύνολο των ανωτέρω δικαιωμάτων, ήτοι των δικαιωμάτων υπεράσπισης, του δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, καθώς και του δικαιώματος σε άμεση απόλυση μετά τη λήξη της προθεσμίας επικύρωσης της κράτησης**.

Κατά συνέπεια, το πρωτόκολλο και η εθνική νομοθεσία εφαρμογής ενδέχεται να επηρεάσουν ή να μεταβάλουν τις ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης.

Τέλος, όσον αφορά τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν επικουρικώς, η γενική εισαγγελέας εκτιμά ότι το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει ένα ελάχιστο επίπεδο προστασίας. Ως εκ τούτου, ο εθνικός δικαστής οφείλει να μεριμνά, αφενός, για την τήρηση των κανόνων της Ένωσης όσον αφορά την κράτηση και, αφετέρου, για τη διασφάλιση του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία⁵. Οι **απαιτήσεις αυτές πρέπει να διασφαλίζονται σε επίπεδο ισοδύναμο με εκείνο που ισχύει στο εθνικό έδαφος**.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί μεταγενέστερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου

της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

² Άρθρο 3, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, το οποίο ορίζει ότι η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας, κατά το μέτρο που η σύναψη αυτή ενδέχεται να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες της Ένωσης ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους. Πρόκειται για την εξωτερική αρμοδιότητα η οποία καθίσταται στη συνέχεια αποκλειστική.

³ [Οδηγία 2013/32/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας· οδηγία [2013/33/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία.

⁴ Βλ. απόφαση της 31ης Μαρτίου 1971, AETR, [22/70](#).

⁵ Ειδικότερα, εναπόκειται στον εθνικό δικαστή να ελέγξει ότι η εκτίμηση των λόγων κράτησης βασίζεται σε εξατομικευμένη και αιτιολογημένη αξιολόγηση, ότι τηρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τις υλικές συνθήκες κράτησης καθώς και η απαίτηση άμεσης απόλυσης κατά τη λήξη της προθεσμίας κράτησης, και ότι ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επωφεληθεί όλων των δικαστικών εγγυήσεων τις οποίες θα δικαιούνταν στο ιταλικό έδαφος. Η ίδια αρχή ισχύει για τα ερωτήματα που αφορούν τα δικαιώματα επίσκεψης καθώς και την υγεία των αιτούντων διεθνή προστασία, τα οποία έχουν υποθετικό χαρακτήρα στην υπό κρίση υπόθεση.